

Zitting 1975-1976

13 747

Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met de op 7 juni 1968 te Londen tot stand gekomen Europese Overeenkomst nopens het verstrekken van inlichtingen over buitenlands recht (Trb. 1968, 142)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

De algemene strekking van de op 7 juni 1968 te Londen ondertekende Europese Overeenkomst nopens het verstrekken van inlichtingen over buitenlands recht (Trb. 1968, 142)¹ is toegelicht in de memorie van toelichting op het ontwerp van rijkswet tot goedkeuring van die overeenkomst. De overeenkomst zal hoofdzakelijk toepassing vinden in civielrechtelijke procedures. Met het oog daarop is het wenselijk enkele bepalingen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering op te nemen. Wanneer in een procedure inlichtingen over buitenlands recht gevraagd worden, kan de formulering van de vraagstelling van belang, soms van beslissend belang, zijn voor het te verkrijgen antwoord. Het is daarom van belang dat partijen zich over de vraagstelling van de rechter kunnen uitlaten. Zij kunnen dan hun zienswijze kenbaar maken, voordat de rechter de te stellen vragen vaststelt. Evenzeer past het in een goede procesorde, dat partijen kunnen kennismaken van het antwoord, dat uit het andere land ontvangen is, voordat de rechter beslist. De algemene raad van de Nederlandse Orde van Advocaten heeft zich in dezelfde zin uitgelaten (Advocatenblad 1970, blz. 23).

Deze beide punten zijn in het ontwerp nader uitgewerkt. Daarbij is rekening gehouden met de verschillen tussen de contentieuze procedure en de verzoekschriftenprocedure (voluntaire jurisdictie).

Voor de contentieuze procedure is de regeling neergelegd in de nieuwe artikelen 150 en 151 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (artikel I onder A van het ontwerp). Gepoogd is de regeling zo eenvoudig mogelijk te maken.

Gesteld voor de vraag of tegen het interlocutoire vonnis van artikel 150 hoger beroep moet openstaan, heeft de ondergetekende overwogen of dit een vlotte procesgang zou bevorderen. Een geding zal in de regel niet bespoedigd worden wanneer beroep zou openstaan tegen de vraagstelling zelf of tegen de keuze van de mee te zenden stukken. Zulk een beroepsmogelijkheid zou een welkom handvat zijn voor de partij die het geding wil rekken en heeft geen grote betekenis. De partijen hebben gelegenheid gehad zich over de ontwerp-vraagstelling uit te spreken. Bovendien kan de buitenlandse geveer van inlichtingen, indien hij dit voor een goed begrip van zijn antwoord nodig acht, iets meer gegevens meedelen dan uitsluitend de antwoorden op de gestelde vragen.

De rechter die inlichtingen over buitenlands recht inwint, zal dit doen uit de overweging dat dat recht voor de beslissing over het geschil van belang

¹ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van de leden

is. Over die overweging kan een hogere rechter echter anders denken; hij zou het recht van een ander land van toepassing kunnen achten. Uiteraard bevordert het de loop van het geding wanneer het oordeel van de hogere rechter daarover in een vroeg stadium verkregen kan worden. Daarom behoort wel hoger beroep open te staan tegen de rechtsbeslissingen in het vonnis over de vraag welk recht moet worden toegepast en over andere rechtsvragen en feitelijke vragen, omdat een ander oordeel in hoger beroep het geding een geheel andere wending kan geven en het voortprocederen over het recht waarover inlichtingen zijn ingewonnen, overbodig kan maken. Overigens zal het verzoek om inlichtingen meestal reeds zijn uitgegaan voordat beroep tegen het interlocutoire vonnis is ingesteld. Wanneer dit beroep schorsende werking heeft, zal die zich eerst na de ontvangst van het antwoord op de inlichtingen doen gevoelen.

De regeling ten aanzien van de verzoekschriftenprocedure is opgenomen aan het slot van de twaalfde titel van het eerste boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (artikel I onder B).

In § 20 van de officiële toelichting op de overeenkomst welke vanwege de Raad van Europa is gepubliceerd, opgenomen in Tractatenblad 1969, nr. 106, wordt medegedeeld dat een scheidsgerecht, hoewel op zichzelf geen «rechterlijke autoriteit», een verzoek om inlichtingen kan indienen door tussenkomst van een rechterlijke autoriteit wanneer de wet van het land dat toestaat. Daar in ons land de rechtspraak door scheidsgerechten een belangrijke plaats inneemt, acht de ondergetekende het van belang ook voor scheidsgerechten de mogelijkheid te openen, van de overeenkomst gebruik te maken. Voorwaarde is, dat het door een scheidsgerecht opgestelde verzoek uitgaat van een rechterlijke autoriteit in de zin van de overeenkomst. Voorts is het wenselijk dat de uitvoering van de overeenkomst in dit opzicht wordt geconcentreerd bij één rechterlijke autoriteit. De keuze is daarbij gevallen op de president van de rechtbank te 's-Gravenhage. Dit is praktisch in verband met de omstandigheid dat ook het ontvangende en verzendende orgaan te 's-Gravenhage zal zetelen. Het verzoek is een incident in de procedure, vergelijkbaar bij voorbeeld met de in de artikelen 633 en 634 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering beschreven incidenten. Het ligt voor de hand ook hier te bepalen dat de loop van de termijnen daardoor wordt geschorst. De regeling wordt opgenomen in de eerste titel van het derde boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, waarin de rechtspraak door scheidsmannen is geregeld (artikel I onder C van het ontwerp).

Artikel II

Ingevolge artikel IV, tweede lid van de wet van 16 mei 1969, Stb. 200, is de twaalfde titel van het eerste boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voor de verzoekschriften die voortvloeien uit boek 1 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek in werking getreden. Dit was op 1 januari 1970. Enkele latere wetten hebben het toepassingsgebied uitgebreid, maar de algemene regeling van de verzoekschriftenprocedure is nog niet algemeen in werking getreden voor de andere gebieden van de wetgeving. Artikel II dient er toe de werking van de voorgestelde artikelen 429s en 429t algemeen te maken, dus ook voor zaken waarvoor de artikelen 429a–429r niet van toepassing zijn. De bepaling zal ingetrokken kunnen worden, wanneer de algemene regeling van de verzoekschriftenprocedure volledig in werking getreden zal zijn.

De Minister van Justitie a.i.,
W. F. de Gaay Fortman